

	Завод за јавно здравље Лесковац 16000 Лесковац, Максима Ковачевића 11 <i>E-mail: info@zzjzle.org.yu</i> Тел.: 016/245-219; 241-042; Факс: 016/244-910	

SMRTNOST NA PODRUČJU JABLANIČKOG OKRUGA U 2007. GODINI

U 2007. godini na području Jablaničkog okruga umrlo je 2944 lica ili 12,58 na 1000 stanovnika. Ova stopa pripada srednjim stopama smrtnosti prema kriterijumima WHO (Svetska zdravstvena organizacija).

Ukupno umrlih do 64 godine je iznosio 579 ili 19,66% od ukupno umrlih što je još uvek povoljna starosna struktura umiranja jer je manja od 30%. U uzrastu od 15-64 godine umrlo je 556 lica: 327 muškaraca i 229 žena. Poluvekovni trend većeg umiranja odraslih muškaraca se nastavlja 1,8 puta više.

Prema grupacijama, bolesti krvotoka su u Evropi i kod nas najveći ubica ljudi, a ujedno i značajan faktor invaliditeta. One su odgovorne za više od polovine svih smrtnih slučajeva: od 2944 lica 1714 (58,22%) je umrlo od bolesti krvotoka i više od trećine (38%) uzroka smrti u uzrastu od 15 do 64 godine: 204 lica, 142 muškarca i 62 žene. Obzirom da su ovo bolesti i starih osoba težište analize je smrtnost u uzrastu od 15-64 godine starosti. Do 44 godine umrlo je 18 lica : 8 muškaraca i 10 žena.

Koronarna bolest (bolest krvnih sudova srca), najčešće infarkt je uzrok ukupne smrti 433 lica i čini 14,70% ukupne smrtnosti. Od njih je 112 lica umrlo u uzrastu od 15 do 64 godine (85 muškaraca i 27 žena) i to je 18% smrtnosti u tom uzrastu i ujedno prvi razlog umiranja u ovoj grupaciji bolesti i drugi razlog umiranja u svim grupacijama bolesti posle karcinoma. Druge bolesti srca su heterogena grupa oboljenja srca i obuhvataju: bolesti srca plućnog porekla, sve bolesti srčanih zalistaka, sve bolesti srčanog mišića zapaljenska

i nezapaljenska i sve poremećaje srčanog ritma, bolesti arterija, vena, limfnih sudova i kapilara. One su na drugom mestu kao uzrok smrti u grupaciji bolesti krvotoka u uzrastu 15- 64 godine (umrlo 112 lica), ali na prvom mestu u ukupnoj smrtnosti, umrlo ukupno 819 osoba. Treći po redu razlog umiranja u ovom uzrastu je moždani udar: umrlo ukupno 48 lica, 29 muškaraca i 22 žene i ukupno za sve starosne kategorije 518 lica.

Tabela 1: Deset najčešćih uzroka smrti u 2007. godini u Jablaničkom okrugu

I63	Infarkt mozga-izumiranje tkiva mozga	515
R96	Druga iznenadna smrt,uzrok nepoznat	345
I42	Oboljenja srčanog mišića	244
I46	Zastoj srca	217
I21	Akutan infarkt (izumiranje tkiva) srca	189
C34	Zloćudni tumor dušnika i pluća	102
I11	Bolest srca uzrokovana povišenim krvnim pritiskom	93
I64	Apopleksija - Moždana kap, neoznačena kao krvarenja ili infarkt mozga	77
I25	Hronična ishemijska bolest srca	76
I50	Nedovoljna funkcija srca	74
I10	Povišen krvni pritisak,nepoznatog porekla	63

Maligne neoplazme predstavljaju drugu glavnu grupu uzročnika smrti. Odgovorne su za petinu smrtnih slučajeva u ukupnoj populaciji (umrlo 474 lica ili 16,10%) i za trećinu 32% u uzrastu do 64 godine umrlo 210 lica: 124 muškarca i 86 žena). U ovom uzrastu (0- 64 godine) rak je na drugom mestu kao uzrok smrti uzimajući u obzir sve grupacije bolesti. Među muškarcima najčešći oblik maligne bolesti je rak pluća i na njega otpada 28% (101 : 355) svih malignih bolesti muškaraca. Rak pluća je i najveći pojedinačni učesnik u ukupnom broju malignih oboljenja: 141 od 618 i to iznosi 23% i iznosi 4% u ukupnoj smrtnosti. Drugi najznačajniji oblici raka su rak dušnika i pluća (umrlo ukupno 102 lica: 91 muškarca i 11 žene). Deset je mlađe od 64 godine. Od raka dojke umrlo je 21 žena i to je vodeći uzrok smrti od raka kod žena. Dvadeset i jedna je mlađa od 64 godine. Od raka materice umrlo je 12 žene, 6 do 64. godine. Potrebno je pomenuti da je od karcinoma pankreasa (gušterače) umrlo 23 lica, 17 mlađih od 64 godine, želudac 38,8 mlađih i jetra 26, 9 mlađih od 64 godine. Zatim, razlog umiranja je simptomi znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, ukupno 388, 16 do 64. godine starosti.

Nasilne smrti (ukupno umrlo 54 lica) predstavljaju naredni po redu uzrok mortaliteta. One u ukupnoj smrtnosti imaju učešće 1,83%, ali je učešće 1,52% (45) u smrtnosti do 64. godine. U analizi smrtnosti od 15 do 44.godine (umrlo ukupno 69 lica) one su na prvom mestu sa zastupljenošću od 26 lica ili 25%. Na prvom mestu smrtnosti u ovoj grupaciji su cirkulatorne bolesti (17) lica i na drugom maligne bolesti 11 lica. Vodeći uzroci u nasilnim smrtima su samoubistva 31 lica i saobraćajni udesi 22 lica. Stopa samoubistava je 11 na 100000 i klasifikuje se u srednje stope samoubistava (od 5- 15 ‰). U odnosu na prošlu godinu ova stopa je pala sa 16‰ što je predstavljalo visoku stopu samoubistava (od 15- 30‰).

Zatim četvrti po redu su hronične plućne opstruktivne bolesti (umrlo 129 lica), najčešće hronični bronhitis i astma. Značajan su uzročnik umiranja naročito starijih od 65 godina, a umrlo 17 lica u uzrastu od 15 do 64 godine.

Tabela 2 i 3: Deset najčešćih uzroka smrti u 2007. godini u Jablaničkom okrugu po polu

sifra	dijagnoza	musko
I63	Infarkt mozga-izumiranje tkiva mozga	213
R96	Druga iznenadna smrt,uzrok nepoznat	170
I42	Oboljenja srčanog mišića	115
I46	Zastoj srca	107
I21	Akutan infarkt (izumiranje tkiva) srca	100
C34	Zloćudni tumor dušnika i pluća	91
I11	Bolest srca uzrokovana povišenim krvnim pritiskom	30
I64	Apopleksija - Moždana kap, neoznačena kao krvarenja ili infarkt mozga	30
I50	Nedovoljna funkcija srca	31
C61	Zloćudni tumor kestenjače	33

sifra	dijagnoza	zensko
I63	Infarkt mozga-izumiranje tkiva mozga	302
R96	Druga iznenadna smrt,uzrok nepoznat	175
I42	Oboljenja srčanog mišića	129
I46	Zastoj srca	110
I21	Akutan infarkt (izumiranje tkiva) srca	89
I11	Bolest srca uzrokovana povišenim krvnim pritiskom	63
I64	Apopleksija - Moždana kap, neoznačena kao krvarenja ili infarkt mozga	47
I25	Hronična ishemijska bolest srca	47
I50	Nedovoljna funkcija srca	43
I10	Povišen krvni pritisak,nepoznatog porekla	40

Na petom mestu su bolesti sistema za varenje- umrlo 68 lice. Najčešći uzroci su bili (druge bolesti organa za varenje 41) , zatim čir želuca i dvanaestopalačnog creva 14 i i bolesti jetre 13. Dvostruko umiru muškarci više od žena (51 : 17). “Druge bolesti organa za varenje” je jako heterogena grupa i obuhvata upale i komplikacije pankreasa, žučne kese, creva, trbušne maramice, ileus i drugo. Na šestom mestu su nedijagnostifikovana stanja, simptomi i znaci. Umrlo je 40 osobe 14 do 64. godine starosti.

Kod starije populacije kao uzrok smrti treba pomenuti hroničnu bubrežnu insuficijenciju, umrlo ukupno 60 lica (38 muškarca i 22 žene). Devetoro je mlađe od 64 godine.

Nepoznati uzroci smrti su bili u 4% slučajeva.

Da zaključimo: Bolesti krvotoka, rak, traumatizam, hronične opstruktivne plućne bolesti, dijabetes, bolesti jetre, žučne kese, pankreasa, pripadaju kategoriji socijalnih i ekoloških bolesti (uslovljene su organizacijom socijalnog života, stresovima i stilom života uopšte) i nadmašuju delovanja i ovlašćenja medicine, a medicini nameću sasvim nove prioritete i način delovanja. Ono što je moguće je odgađanje smrti, smanjenje bola, gušenja, nemoći i ublažavanje svakog nedostatka. Glavni stručni nedostatak moderne medicine je njena nemogućnost da smanji prevremenu smrt muškaraca u zrelom i srednjem dobu i on je ujedno i najveći zdravstveni problem u našem okrugu, jer kod nas je smrtnost odojčadi 3‰, smrtnost dece do 5 godina 0,9‰, maternalni mortalitet 0 i to je svedeno na tako male mere kao u najrazvijenijim zemljama i predstavlja granicu biološke nemogućnosti daljeg delovanja na tu smrtnost na ovom stepenu razvijenosti nauke.

**Centar za analizu, planiranje, organizaciju zdravstvene zaštite,
informatiku i biostatistiku u zdravstvu**

Leskovac, 25.06.2008. godine

	Завод за јавно здравље Лесковац 16000 Лесковац, Максима Ковачевића 11 <i>E-mail: info@zzjzle.org.yu</i> Тел.: 016/245-219; 241-042; Факс: 016/244-910	

SMRTNOST NA PODRUČJU OPŠTINE BOJNIK U 2007. GODINI

U 2007. godini na području opštine Bojnik umrlo je 209 lica ili 16,98 na 1000 stanovnika. Ova stopa pripada srednjim stopama smrtnosti prema kriterijumima WHO (Svetska zdravstvena organizacija).

Ukupno umrlih do 64 godine je iznosio 31 ili 14,83% od ukupno umrlih što je još uvek povoljna starosna struktura umiranja. U uzrastu od 15-64 godine umrlo je 30 lica: 19 muškaraca i 11 žena. Trend većeg umiranja odraslih muškaraca se nastavlja 1,7 puta više. Prema grupacijama, bolesti krvotoka su kod stanovnika opštine Bojnik najveći ubica ljudi, a ujedno i značajan faktor invaliditeta. One su odgovorne za više od polovine svih smrtnih slučajeva: od 209 lica 79 (37,79%) je umrlo od bolesti krvotoka i više od trećine (34,15%) uzroka smrti u uzrastu od 15 do 64 godine: 79 lica, 39 muškarca i 40 žene. Obzirom da su ovo bolesti i starih osoba težište analize je smrtnost u uzrastu od 15-64 godine starosti. Do 64 godine umrlo je 9 lica : 7 muškaraca i 2 žene.

Drugu grupu po učestalosti čine simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi od čega je umrlo 76 osoba i to: 28 muškaraca i 48 žena. Interesantan je podatak da izrazito veliki broj umrlih osoba ženskog pola je u starosnoj dobi od 75 i više godina.

Tumori su sledeća grupa po brojnosti umiranja. Naime umrlo je 31 osoba i to 23 muškaraca i 8 žena . Bitno je napomenuti da su uzrok smrti svi tumori kod muškaraca starijih od 65 godina kao i kod žena.

Zaključak: Treba postaviti za cilj u daljem periodu tačnost popunjavanja podataka i obratiti pažnju na efikasnost preventivnih pregleda svih mogućih vodećih oboljenja da ne

bi došlo do situacije upisivanja nepoznatog uzroka smrti, neblagovremenog intervenisanjai kontakta sa svojim lekarom, jer 170 osoba je umrlo na teritoriji opštine .

	Завод за јавно здравље Лесковац 16000 Лесковац, Максима Ковачевића 11 <i>E-mail: info@zzjzle.org.yu</i> Тел.: 016/245-219; 241-042; Факс: 016/244-910	

SMRTNOST NA PODRUČJU OPŠTINE VLASOTINCE U 2007. GODINI

U 2007. godini na području opštine Vlasotince umrlo je 387 lica ili 12,03 na 1000 stanovnika. Ova stopa pripada srednjim stopama smrtnosti prema kriterijumima WHO (Svetska zdravstvena organizacija).

Ukupno umrlih do 64 godine je iznosio 65 ili 16,79% od ukupno umrlih što je još uvek povoljna starosna struktura umiranja. U uzrastu od 15-64 godine umrlo je 63 lica: 42 muškaraca i 21 žena. Trend većeg umiranja odraslih muškaraca se nastavlja 1,69 puta više. Prema grupacijama, bolesti krvotoka su kod stanovnika opštine Vlasotince najveći ubica ljudi, a ujedno i značajan faktor invaliditeta. One su odgovorne za više od polovine svih smrtnih slučajeva: od 387 lica 267 (68,99%) je umrlo od bolesti krvotoka i više od trećine (7,75%) uzroka smrti u uzrastu od 15 do 64 godine: 37 lica, 23 muškarca i 14 žene. Obzirom da su ovo bolesti i starih osoba težište analize je smrtnost u uzrastu od 15-64 godine starosti.

Tumori su sledeća grupa po brojnosti umiranja. Naime umrlo je 69 osoba i to 39 muškaraca i 30 žena. Bitno je napomenuti da su uzrok smrti svi tumori kod muškaraca i kod žena starijih od 50 godina.

Narednu grupu po učestalosti čine bolesti sistema za varenje od čega je umrlo 14 osoba i to: 12 muškaraca i samo 2 žene. Interesantan je podatak da izrazito veliki broj umrlih osoba je u starosnoj dobi od 65 i više godina.

Narednu grupu po učestalosti čine simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi od čega je umrlo 12 osoba i to: 8 muškaraca i 4 žena.

Zaključak: Treba postaviti za cilj u daljem periodu tačnost popunjavanja podataka i obratiti pažnju na efikasnost preventivnih pregleda svih mogućih vodećih oboljenja da ne bi došlo do situacije upisivanja nepoznatog uzroka smrti, neblagovremenog intervenisanjai kontakta sa svojim lekarom, jer 361 osoba je umrlo na teritoriji opštine .

	Завод за јавно здравље Лесковац 16000 Лесковац, Максима Ковачевића 11 <i>E-mail: info@zzjzle.org.yu</i> Тел.: 016/245-219; 241-042; Факс: 016/244-910	

SMRTNOST NA PODRUČJU OPŠTINE LEBANE U 2007. GODINI

U 2007. godini na području opštine Lebane umrlo je 319 lica ili 13,28% na 1000 stanovnika. Ova stopa pripada srednjim stopama smrtnosti prema kriterijumima WHO (Svetska zdravstvena organizacija).

Ukupno umrlih do 64 godine je iznosio 66 ili 20,37 % od ukupno umrlih što je još uvek povoljna starosna struktura umiranja. U uzrastu od 15-64 godine umrlo je 66 lica: 39 muškaraca i 27 žena. Trend većeg umiranja odraslih muškaraca se nastavlja 1,44 puta više. Prema grupacijama, bolesti krvotoka su kod stanovnika opštine Lebane najveći ubica ljudi, a ujedno i značajan faktor invaliditeta. One su odgovorne za više od polovine svih smrtnih slučajeva: od 208 lica 86 (39,249%) je umrlo od bolesti krvotoka i više od šestine (14,99%) uzroka smrti u uzrastu od 15 do 64 godine: 31 lica, 19 muškarca i 14 žene.

Tumori su sledeća grupa po brojnosti umiranja. Naime umrlo je 72 osoba i to 38 muškaraca i 34 žena. Bitno je napomenuti da su uzrok smrti svi tumori kod muškaraca starijih od 50 godina kao i kod žena.

Treću grupu po učestalosti čine bolesti sistema za disanje od čega je umrlo 10 osoba i to: 4 muškaraca i 6 žena.

Zaključak: Treba postaviti za cilj u daljem periodu tačnost popunjavanja podataka i obratiti pažnju na efikasnost preventivnih pregleda svih mogućih vodećih oboljenja da ne bi došlo do situacije upisivanja nepoznatog uzroka smrti, neblagovremenog intervenisanjai kontakta sa svojim lekarom, jer 278 osoba je umrlo na teritoriji opštine.

	Завод за јавно здравље Лесковац 16000 Лесковац, Максима Ковачевића 11 <i>E-mail: info@zzjzle.org.yu</i> Тел.: 016/245-219; 241-042; Факс: 016/244-910	

SMRTNOST NA PODRUČJU OPŠTINE LESKOVAC U 2007. GODINI

U 2007. godini na području opštine Leskovac umrlo je 387 lica ili 12,04 na 1000 stanovnika. Ova stopa pripada srednjim stopama smrtnosti prema kriterijumima WHO (Svetska zdravstvena organizacija).

Ukupno umrlih do 64 godine je iznosio 375 ili 20,34% od ukupno umrlih što je još uvek povoljna starosna struktura umiranja. U uzrastu od 15-64 godine umrlo je 241 lica: 241 muškaraca i 133 žena. Trend većeg umiranja odraslih muškaraca se nastavlja 1,81 puta više. Prema grupacijama, bolesti krvotoka su kod stanovnika opštine Leskovac dominantni, a ujedno i značajan faktor u zdravstvenoj službi. One su odgovorne za više od polovine svih smrtnih slučajeva: od 1844 lica 1061 (57,53%) je umrlo od bolesti krvotoka i više od trećine (39,15%) uzroka smrti u uzrastu od 15 do 64 godine: 116 lica, 72 muškarca i 44 žene. Obzirom da su ovo bolesti i starih osoba težište je da se naglasi smrtnost u uzrastu od 15-64 godine starosti. Drugu grupu po učestalosti čine simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi od čega je umrlo 278 osoba i to: 144 muškaraca i 134 žena. Interesantan je podatak da izrazito veliki broj umrlih osoba je u starosnoj dobi od 75 i više godina. Budući da je najveći broj umrlih, kojima je konstatovana ova dijagnoza, sa područja rada zdravstvenih ambulanti Doma zdravlja Leskovac i da konstatovanje dijagnoza po 10MKB i pored stalnog upozorenja nije najadekvatnije. To izaziva sumnju u dalji rad službi i tačnost podataka.

Tumori su sledeća grupa po brojnosti umiranja. Ukupno je umrlo 275 osoba i to: 180 muškaraca i 95 žena. U uzrastu od 15-64 godine umrlo je 99 osoba i to 63 muškaraca i 36 žena.

Naredna grupa je bolesti sistema za disanje gde je umrlo 72 osobe od čega 40 muškaraca.

Zaključak: Treba postaviti za cilj u daljem periodu tačnost popunjavanja podataka i obratiti pažnju na efikasnost preventivnih pregleda svih mogućih vodećih oboljenja da ne bi došlo do situacije upisivanja nepoznatog uzroka smrti, neblagovremenog intervenisanjai kontakta sa svojim lekarom.

	Завод за јавно здравље Лесковац 16000 Лесковац, Максима Ковачевића 11 <i>E-mail: info@zzjzle.org.yu</i> Тел.: 016/245-219; 241-042; Факс: 016/244-910	

SMRTNOST NA PODRUČJU OPŠTINE MEDVEDJA U 2007. GODINI

U 2007. godini na području opštine Medvedja umrlo je 94 lica ili 9,03 na 1000 stanovnika. Ova stopa pripada nižim stopama smrtnosti prema kriterijumima WHO (Svetska zdravstvena organizacija).

Ukupno umrlih do 64 godine je iznosio 18 ili 19,14% od ukupno umrlih što je još uvek osrednja starosna struktura umiranja. U uzrastu od 15-64 godine umrlo je 18 lica: 11 muškaraca i 8 žena. Trend većeg umiranja odraslih muškaraca se nastavlja 1,37 puta više. Prema grupacijama, bolesti krvotoka su kod stanovnika opštine Medvedje najveći ubica ljudi, a ujedno i značajan faktor invaliditeta. One su odgovorne za više od polovine svih smrtnih slučajeva: od 94 lica 37 (39,36%) je umrlo, od toga 12 muškarca i 25 žene. Obzirom da su ovo bolesti i starih osoba težište analize je smrtnost u uzrastu od 15-64 godine starosti. Do 64 godine umrlo je 9 lica : 7 muškaraca i 2 žene.

Drugu grupu po učestalosti čine bolesti sistema za disanje od čega je umrlo 25 osoba i to: 7 muškaraca i 18 žena. Interesantan je podatak da izrazito veliki broj umrlih osoba ženskog pola je u starijoj životnoj dobi.

Tumori su sledeća grupa po brojnosti umiranja. Naime umrlo je 20 osoba i to 17 muškaraca i 3 žena . Bitno je napomenuti da su uzrok smrti svi tumori kod muškaraca starijih od 65 godina.

	Завод за јавно здравље Лесковац 16000 Лесковац, Максима Ковачевића 11 <i>E-mail: info@zzjzle.org.yu</i> Тел.: 016/245-219; 241-042; Факс: 016/244-910	

SMRTNOST NA PODRUČJU OPŠTINE CRNA TRAVA U 2007. GODINI

U 2007. godini na području opštine Crna Trava umrlo je 47 lica ili 23,03 na 1000 stanovnika. Ova stopa pripada srednjim stopama smrtnosti prema kriterijumima WHO (Svetska zdravstvena organizacija).

Ukupno umrlih do 64 godine je iznosio 3 ili 6,38% od ukupno umrlih što je još uvek povoljna starosna struktura umiranja. Ako se zna da je na teritoriji opštine crna Trava pretežno staro stanovništvo to samo naglašava da se radi o “umiranju opštine”. U uzrastu od 15-64 godine umrlo je 1 lice: 1 žena.

Prema grupacijama, bolesti krvotoka su kod stanovnika opštine Crna Trava najbrojniji. One su odgovorne za više od polovine svih smrtnih slučajeva: od 47 lica 38 (80,85%) je umrlo od bolesti krvotoka: 19 muškarca i 19 žene.

Tumori su sledeća grupa po brojnosti umiranja. Naime umrlo je 3 osoba i to 1 muškarca i 2 žena. Bitno je napomenuti da su uzrok smrti svi tumori kod osoba starijih od 65 godina.

Narednu grupu po učestalosti čine simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi od čega je umrlo 2 osobe i to: 1 muškarac i 1 žena. Interesantan je podatak da izrazito veliki broj umrlih osoba ženskog pola je u starosnoj dobi od 75 i više godina.